

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 6P/78/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822201015
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Mihóková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2022:8822201015.3

Uznesenie

Okresný súd Vranov nad Topľou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého T. Š., nar. XX.XX.XXXX a maloletého Q. Š., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom J. XXX, U., toho času Centrum pre deti a rodiny T., W.. B. XXX/X, zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, za účasti matky Q. Š., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXX, U., o nariadenie ústavnej starostlivosti, t a k t o

rozhodol:

Súd z r u š u j e výchovné opatrenie u maloletých detí T. Š., nar. XX.XX.XXXX a Q. Š., nar. XX.XX.XXXX, nariadené uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 8P/152/2021 zo dňa 16.11.2021 vo forme pobytu mal. detí v Centre pre deti a rodiny T., W.. B. XXX/X, T..

N a r i a d ť u j e u maloletých detí T., nar. XX.XX.XXXX a Q., nar. XX.XX.XXXX Š. ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny T., W.. B. XXX/X, T..

Matka j e p o v i n n á platiť výživné na každé z maloletých detí vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa podľa osobitného predpisu vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny T., W.. B. XXX/X, začínajúc právoplatnosťou rozsudku.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Na základe podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou súd uznesením č. k. 6P/78/2022 - 12 zo dňa 04.05.2022 začal bez návrhu konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. T. Š., nar. XX.XX.XXXX a mal. Q. Š., nar. XX.XX.XXXX.

2. Uznesením č. k. 6P/78/2022 - 26 zo dňa 13.05.2022 tunajší súd začal bez návrhu konanie o zrušenie výchovného opatrenia.

3. Z obsahu podnetu Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou vyplýva, že maloleté deti pochádzajú z družného vzťahu matky, Q. Š., nar. XX.XX.XXXX a doposiaľ neuvedeného otca. Uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 8P/46/2021 vydaného dňa 28.05.2021, bolo maloletým deťom uložené výchovné opatrenie vo forme pobytu v Centre pre deti a rodiny T., na obdobie 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 8P/152/2021 zo dňa 16.11.2021, bolo maloletým deťom uložené opakované výchovné opatrenie vo forme pobytu v Centre pre deti a rodiny T., na obdobie 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Matka mal. detí žije aktuálne v družnom vzťahu s T. T.. Matka žije so svojim druhom a so svojimi X maloletými deťmi v 2-izbovej murovanej chatrči v miestnej komunite. Spolu s nimi žije v spoločnej domácnosti aj otec T. T., P. T., nar. XX.XX.XXXX so svojimi X maloletými deťmi, bytové podmienky rodiny pre toľký počet ľudí sú stiesnené. Domácnosť je zariadená nevyhnutným nábytkom. Hygiena a čistota

domácnosti sú na veľmi nízkej úrovni, adekvátnej však prostrediu, v ktorom rodina žije. Elektrina je v domácnosti zavedená, vodu čerpajú z obecnej studne a od susedov, rodina kúri pieckou na tuhé palivo. Zásoby potravín a hygienických potrieb mala rodina v čase sociálnych šetrení zabezpečené zvyčajne v minimálnom množstve. Matka mal. detí je dlhodobo na materskej dovolenke, jej druh je nezamestnaný, nie je evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie, občas vykonáva brigádnicke práce v Českej republike. Po umiestnení maloletých detí, T. a Q. v zariadení na výkon rozhodnutia súdu, od mája 2021 do novembra 2021 v rodine pôsobil aj akreditovaný subjekt Centrum pre deti a rodiny J. L.. Matka s centrom spolupracovala, počas poradenského procesu verbálne deklarovala zmenu vo fungovaní rodiny, v praxi však uskutočnila len minimálne kroky k zlepšeniu ich nepriaznivej situácie. V januári 2022 bola rodina zapojená na vykonávanie odbornej metódy práce na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností, ktorú realizuje Centrum pre deti a rodiny J., L.. Maloleté deti v profesionálnej náhradnej rodine napredujú, robia viditeľné pokroky. V psychomotorickom vývine však naďalej zaostávajú za populačnou normou. Obidvaja maloletí majú nastavené stravovacie návyky, stanovený pravidelný spánkový režim, osvojené základné hygienické návyky. Maloletí od ich umiestnenia v zariadení na výkon rozhodnutia súdu neboli ani raz hospitalizovaní, prekonávajú len bežné detské ochorenia. Matka svoje maloleté deti od ich umiestnenia v Centre pre deti T. ani raz osobne nenavštívila, telefonicky sa o nich občas zaujíma. Návrat maloletých detí do ich prirodzeného prostredia v súčasnosti nie je možný. V domácnosti, v ktorej maloleté deti vyrastali naďalej nie sú vytvorené vhodné podmienky pre ich priaznivý vývin a v týchto podmienkach by bol vážne ohrozený ich život a zdravie. Obavy z návratu maloletých detí vyjadrila aj matka, ktorá počas sociálneho šetrenia dňa 25.04.2022 uviedla, že nakoľko do rodiny v septembri 2021 pribudla maloletá T. a spolu s druhom teda spoločne vychovávajú X maloleté deti, nie je v jej silách starať sa o ďalšie dve maloleté deti.

4. Matka sa pojednávania nezúčastnila, svoju neúčast' neospravedlnila a vo veci sa nevyjadrila.

5. Kolízny opatrovník odporúča nariadiť u maloletých detí ústavnú starostlivosť.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením podnetu na nariadenie ústavnej starostlivosti, správy z Centra pre deti a rodiny T., správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou o prešetrení pomerov, uzneseniami o začatí konania z úradnej moci o zrušenie výchovného opatrenia a nariadenia ústavnej starostlivosti a na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutočný stav veci:

7. Uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 8P/46/2021-44 zo dňa 28.05.2021 bolo maloletým deťom T. Š. a Q. Š. uložené výchovné opatrenie vo forme pobytu v Centre pre deti a rodiny T. a to na obdobie najdlhšie šiestich mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 09.06.2021.

8. Tunajší súd uznesením č. k. 8P/152/2021-21 zo dňa 16.11.2021 uložil maloletým deťom T. a Q. Š. opakované výchovné opatrenie vo forme pobytu v Centre pre deti a rodiny T., na obdobie 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 17.12.2021. Z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, že pomery na strane matky sa nezlepšili v takej miere, aby bol možný návrat detí do domáceho prostredia, bez pochybností o ohrození ich zdravia a života.

9. Zo správy kolízneho opatrovníka 13.05.2022 vyplývajú tie isté skutočnosti ako z podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou. Kolízny opatrovník odporúča zrušiť uložené výchovné opatrenie vo forme pobytu a nariadiť nad výchovou maloletých detí ústavnú starostlivosť.

10. Podľa správy Centra pre deti a rodiny T. od umiestnenia súrodencov do zariadenia sa matka sporadicky telefonicky zaujíma o mal. deti. Informuje sa o zdravotnom stave detí, no v zariadení ich nenavštívila. V marci 2022 boli matke zaslané fotografie detí. Centrum pre deti a rodiny zastáva stanovisko, že nariadenie ústavnej starostlivosti je v záujme detí.

11. Súd vec takto právne posúdil.

12. Podľa § 37 ods. 7, ods. 8 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“) súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením. Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí

o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

13. Podľa ust. § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

14. V zmysle § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

15. Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

16. S poukazom na ust. § 55 ods. 3 Zákona o rodine súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

17. V zmysle § 81 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

18. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

19. V zmysle § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

20. V zmysle ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

21. Pri výpočte minimálneho výživného sa vychádza zo sumy životného minima uvedeného v § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. v platnom znení, teda zo životného minima pre zaopatrené nepľnoleté dieťa, alebo nezaopatrené dieťa, a z tejto sumy sa vypočíta 30%. Výsledok predstavuje minimálne výživné v zmysle § 62 ods. 3 Zákona o rodine a táto suma toho času činí 29,87,- eur.

22. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

23. Súd môže zveriť maloleté dieťa do ústavnej starostlivosti, pričom takáto starostlivosť nahrádza osobnú starostlivosť rodičov z dôvodu, že tí ju nemôžu zabezpečiť. Ústavnú starostlivosť tak možno nariaďovať len v krajnom prípade a nevyhnutný čas s tým, že takáto ústavná starostlivosť musí byť priebežne monitorovaná a hodnotená, a to z hľadiska či sú splnené podmienky pre jej ďalšie trvanie a ako náhle pominú dôvody, tak musí byť nahradená inou formou starostlivosti. Rodinné prostredie je vždy jednoznačne najvhodnejším prostredím pre riadnu výchovu detí.

24. Súd vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania zrušil výchovné opatrenie u mal. detí vo forme pobytu v Centre pre deti a rodiny T. a nariadil ústavnú starostlivosť u mal. detí v Centre pre deti a rodiny T.. Takéto riešenie považoval vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania toho času za najvhodnejšie. Maloletým deťom bolo na základe rozhodnutia tunajšieho súdu uložené výchovné opatrenie vo forme pobytu v Centre pre deti a rodiny T.. Následne bolo maloletým deťom uložené opakované výchovné opatrenie v tom istom zariadení. Dôvodom uloženia výchovných opatrení mal. deťom bola skutočnosť, že matka nezvládala starostlivosť o mal. deti, absentovali u nej základné rodičovské zručnosti a všestranný vývoj mal. detí bol ohrozený. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že sociálna a ekonomická situácia matky sa nezmenila a matka nemá naďalej zabezpečené vhodné podmienky na vykonávanie osobnej starostlivosti o mal. deti. Matka aj napriek prijatým opatreniam neprijala dostatočné kroky k zlepšeniu jej nepriaznivej situácie, opakované uložené výchovné opatrenie nespĺnilo svoj účel a matka v súčasnosti nie je schopná zabezpečiť primeranú osobnú starostlivosť o mal. deti. Návratom do rodinného prostredia by mal. deti by mohli byť ohrozené na živote a zdraví, preto je potrebné v záujme zdravého vývoja mal. detí nariadiť u maloletých ústavnú starostlivosť. Ústavná starostlivosť má dočasný charakter. V prípade, že zaniknú dôvody pre jej trvanie, môže byť zrušená a nahradená inou formou starostlivosti o dieťa.

25. Súd zároveň zaviazal matku platením výživného na každé z mal. detí vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované, neplnoleté dieťa podľa osobitného predpisu, vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny T., berúc do úvahy jej osobné, zárobkové a majetkové pomery. Matka mal. detí je na rodičovskej dovolenke a poskytuje osobnú starostlivosť ďalším svojim štyrom mal. deťom. Matka spolu so svojim druhom a ďalšími členmi rodiny obýva 2-izbovú murovanú chatrč. Vzhľadom na zistené majetkové a zárobkové pomery matky ju súd zaviazal platením minimálneho výživného. Takéto minimálne výživné je povinný platiť každý rodič bez ohľadu na zárobkové a majetkové pomery. Určenie výživného pod túto hranicu nie je možné. Výška minimálneho výživného predstavuje toho času sumu 29,87,- eur.

26. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom tunajšieho súdu.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak nebude vyživovacia povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená v určenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.